

Dimission Grenaa Gymnasium den 26. juni 2009

Dimissionstale 2009

Kære studenter

Tillykke med huen! I har i den grad fortjent den - hvad enten den nu er blå, rød, sort eller flagspættet! Det er et herligt syn!

NU er det så uigenkaldeligt ved at være farvel og tak til GG:

- Til tidlige morgenmoduler - sene eftermiddagsmoduler
- Til spændende og kedelige timer
- Til busser, der kommer og går
- Til fest og farver. Til glæder og sorger
- Til putterne, til lærerne, til kontoret, til kantinen, til formiddagssamlingerne – og til Arne!

I har fyldt utroligt meget – pionerårgang nr. 2 og 3 - med overskud til at grine, feste, spille brætspil, se politiske film - og få os alle lidt længere frem på beatet – også kulturelt.

Jeres arbejde med alt det er foregået i et hav af udvalg og grupper – for blot at nævne nogle få: Aktivitetsudvalget, OD-gruppen, musicalgrupperne, Elevrådet, Elevteam, Olympos, Kulturudvalget osv. osv. Jeg kan ikke mindes et år med så mange aktiviteter og så megen fest og kultur på én gang!

Vi har lært meget af jer. I har sat jer spor. Vi siger tak til jer - og selvfølgelig kommer vi til at savne jer!

På sådan en dag er det svært at forestille sig at jeres fremtid kan blive andet end lys og lykkelig – sådan som I sidder der på de forreste rækker - en hel forsamling af Obama'er, der udstråler glæde, selvsikkerhed og optimisme.

Jeres frihed er uden grænser. I kan tage arbejde, hvis I har lyst. I kan rejse jorden rundt, hvis I har råd. I kan tage til Roskilde festivalen, hvis det ikke regner. Ja, I kan gøre lige, hvad I har lyst til.

Halehoi – Her kommer jeg! Men stop nu lige lidt!....

Kan I virkelig tillade jer at føre jer sådan frem med finanskrisen, klimaproblemer, uro ved hoffet over lavt stemmetal i kongeriget for en ufødt prinsesse, der muligvis skal være tronfølger om 100 år?

Vi kunne jo begynde med at spørge kloge folk fra den store verden, fx en forskergruppe fra OECD, der for nogle år siden havde fået til opgave at finde ud af, hvorfor vi i Danmark har en god økonomi. Svaret er – man fristes til at sige naturligvis - at danskernes hemmelige våben i den internationale konkurrence er deres unge.

Det viser sig at de unge, som OECD-forskerne møder i Danmark, er imødekommende, selvstændige og selvbevidste og ikke bange for at fortælle, hvad de synes. De tager ordet, når de har noget at sige. Typisk velovervejet og ofte originalt.

Bliver de unge sat i en uvant situation - siger forskerne - bliver de ikke rådvilde, men tager hånd om situationen for at finde bæredygtige løsninger.

Der ikke langt fra OECD-gruppens danske unge til én af H. C. Andersens helte: Klods-Hans.

Klods-Hans improviserer, taler godt for sig, finder bæredygtige løsninger med udgangspunkt i en død krage, en flækket træsko og pludder – og vinder prinsessen og det halve kongerige.

De to ældre brødre i eventyret taber derimod det hele på gulvet, selv om den ene kan hele det latinske Lexicon udenad og den anden alle Laugsartiklerne – og det endda forfra og bagfra.

”Du´er ikke! Væk!”

I eventyret vinder fantasien over den udspekulerede dannelse: Udenadslæren og de to dresserede aber.

Der er ikke langt fra eventyret til jeres verden.

I er - kort sagt - frugterne af en opvækst og en skole, der har satset lige så meget på elevernes personlige og sociale udvikling som på indlæringen af faglige færdigheder og kundskaber.

Det er nemlig en udbredt misforståelse at man kun lærer noget ved at gå i skole. Læring foregår overalt: I undervisningen og uden for undervisningen. Kollektivt og individuelt. Og ikke mindst via nettet: I kvidrer på twitter, mødes på facebook, spiller, lytter og ser film på nettet.

Skolen og de basale faglige færdigheder og kundskaber kan ikke undværes, men er ikke det eneste saliggørende. Hvis det kun kom an på det, måtte H. C. Andersen skrive eventyret om.

Jeres uddannelsesforløb bunder i et menneskesyn, der bygger på grundlæggende humanistiske værdier - på tro på mennesket – på tro på, at I både kan og vil selv.

Dette menneskesyn afspejler sig også i Grenaa Gymnasiums grundlæggende værdier: Gensidig respekt, faglighed og refleksion.

Da vi i år – elever og lærere på hele skolen – brugte én hel dag – kaldet strategidagen - på at diskutere disse grundlæggende værdier, kom denne pointe klart frem:

Den gensidige respekt er med til at understrege, at læring og undervisning og personlig udvikling ikke foregår i et tomrum, men sammen med andre mennesker. Og med en grundlæggende respekt for individet og fællesskabet.

Fagligheden og flerfagligheden er vigtig i sig selv, men især hvis fagligheden kobles til refleksion over, hvad vi skal med fagligheden - og hvad vi kan bruge den til i samspil med andre fag?

Og endelig er refleksion vigtig for udviklingen af det selvskabende menneske, der er bevidst om, hvad det lærer, hvordan det lærer og hvorfor.

Det var en fornøjelse at se jer kaste jer ud i debatten – også den gruppe fra IB, der mente at værdierne i stedet burde være discipline, hard work and zero tolerance – en hel anden tilgang, der også er en del af vores hverdag, men som ikke bør være idealet for voksne mennesker, der kan selv.

Ingen roser uden torne: I bogen "Kampen om sandhederne" mener samfundsdebattør Rune Lykkeberg at kunne konstatere, at humanismen og troen på det gode, selvskabende menneske ikke længere gør sig gældende som offentlige politiske idealer.

Det nye ideal i den politiske offentlighed er kynisk realisme, der antager det modsatte af humanismen: Verden er truende - og mennesket er farligt. Den tolerance og åbenhed, som er dyder for humanisten, bliver for den realistiske kyniker til "tossegodhed, naivitet og pladderhumanisme."

"Tillid er godt, men kontrol er bedre" er en af de maksimer, der er kommet ud af det nye ideal. Elever og personale skal tjekkes og testes og måles og vejes. Blækkletterne ligefrem sprutter fra skrivelserne og oldermændene - evalueringerne vælter ud af computerne. Giv os da lidt fred til at passe vores arbejde – også i det offentlige!

Samtidig sker der heldigvis det modsatte i den private sektor, hvor flere og flere virksomheder baserer deres opfattelse af den gode virksomhed og den gode medarbejder netop på humanistiske idealer og troen på det gode, selvskabende menneske.

Fortvivl derfor ikke: I er i den grad rustet godt til de mange tilbud om værdifulde og udfordrende muligheder for personlig selvrealisering, der følger af denne udvikling.

Ja, ja tænker I nok. Lad os komme videre. Vi skal ud at køre og feste. Måske har I det ligesom Mark Twain, der ikke gad høre på sin gamle fars gode råd og formaninger:

"Da jeg var en ung mand på 18 år," skriver Mark Twain, "var min far så uvidende, at jeg næppe orkede at have oldingen i nærheden. Men da jeg blev 25, blev jeg overrasket over, hvor

meget han havde lært på syv år.”

Så måske vil I om nogle år tænke tilbage på jeres forældre og rektor og opdage, at de nu ikke var så dumme endda.

I mellemtiden skal I nu nok finde jeres egen vej. I har ikke brug for gode råd hverken fra smagsdommere eller rektor. I kan godt selv.

I har gode personlige kompetencer – fantasi, evne til refleksion, selvstændighed og evne til at tænke nyt. I har gode sociale kompetencer - gensidig respekt for hinanden og jeres medmennesker, ansvarlighed og evne til samarbejde.

Og endelig har I også gode faglige kompetencer – også når det drejer sig om at anvende fagene.

Tag jeres chancer, bevar selvtilliden, tro på jer selv. Vov det ene øje!
Og så får I lige Klods-Hans én gang til:

Ta´er hun mig, så ta´er hun mig! Og ta`er hun mig ikke, så ta´er jeg hende alligevel!

Med disse ord dimitterer jeg årgang 2009 fra Grenaa Gymnasium.

Ole Fjord